

Van: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>

Verzonden: 24-09-2019 17:15

Aan: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>,

[redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>,

[redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>

Onderwerp: Ambitiedocument

Allen,

T.b.v. overleg morgen.

Fysiek zijn daarbij alleen [redacted] en [redacted] aanwezig. [redacted] kan ingebeld worden.

We hebben de ambities besproken met verschillende collega's vanmiddag. Dat was positief volgens mij. De ambities in het grijze kader worden onderschreven.

Wel geeft de praktische uitwerking van e.e.a. nog wel stof tot bespreking. Aan de hand van een actuele casus gaan we met verschillende collega's het boomkap/compensatie-schema doornemen.

Ook konden de collega's op basis van het huidige (grote) groenvisie-document het gevoel krijgen dat we nu gewoon maar wat doen, terwijl er ook goede voorbeelden zijn van hoe we hiermee om gaan. Dus in de visie moeten meer voorbeelden komen.

[redacted] gaat bij de ambities plaatjes zoeken om duidelijk te maken wat er bedoeld wordt met de ambitie.

Denk wel dat het goed is dat we allemaal nog even goed naar de tekst voorafgaand aan de ambitie kijken en opmerkingen daarop geven.

Het collegevoorstel was in concept klaar. Dat kan ik aanpassen aan de hand van bespreking vanmiddag en morgen.

In de RIB komt dan tekst over ambitiedocument (ontstaan ervan, uitkomst wijkbijeenkomsten... eigenlijk samenvatting van deel 1 van het grote groenvisiedocument).

Dit moet volgens mij morgenavond aangeleverd worden zodat [redacted] en [redacted] en [redacted] dit kunnen bespreken in de voorbereiding op het PHO.

Ik heb 30 september één nadeel. Ik moet eerst als secretaris aansluiten bij PHO Ruimte (9.00-10.00) en ik heb daar ook een punt.

Daarna zou ik aan kunnen sluiten bij PHO met Peter, maar max een half uur want moet eigenlijk bij een bijeenkomst met Wooncompas zijn. Omdat [redacted] [redacted] les geeft op maandag lijkt het me wel handig dat ik erbij ben samen met [redacted]

Groet,

[redacted]

Ambitiedocument

 Ridderkerk

Versie 24-09-2019

Samenvatting resultaat

1.6.1. Strategisch

De visie op groen per wijk is een raamwerk van uitgangspunten waarmee de gemeente de kwaliteit en de kwantiteit van haar groen borgt.

Deze borging vindt plaats door middel van uitgangspunten die zijn geformuleerd voor verschillende groene deelgebieden binnen de gemeente.

De visie beschrijft hiermee niet een vastgesteld toekomstbeeld maar moet worden gezien als een 'houding' ten aanzien van groen. De gemeente Ridderkerk maakt zich sterk voor een leefbaar Ridderkerk waar haar bewoners gelukkig en gezond zijn. Groen speelt hierin een belangrijke rol.

Deze houding zal uiteindelijk moeten leiden tot een Ridderkerkse 'mindset' over groen; wij doen dit binnen Ridderkerk zo, omdat ...

Het slagen van de visie gaat niet alleen om het opschrijven ervan maar om het zorgdragen voor een andere mindset. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor communicatie (intern en extern).

1.6.2. Inhoudelijk

De visie omschrijft op de eerste plaats de Ridderkerkse houding (of ambitie) ten aanzien van groen op basis van een zestal thema's: identiteit, gezondheid (welzijn en leefkwaliteit), biodiversiteit, klimaat, energietransitie en economie.

Elke thema vertegenwoordigt de ambitie **met** en **voor** groen.

Belangrijk hierbij is ons te realiseren dat de thema's aan verandering onderhevig zijn. Een thema als hitte is relatief nieuw; wat staat ons te wachten, in hoeverre heeft hitte invloed op groen? We zullen dus moeten blijven monitoren op de ontwikkelingen van uit de thema's om scherp te blijven op het realiseren van de ambitie.

De verschillende ambities vanuit de thema's krijgen uiteindelijk hun weerslag in fysieke weerslag in een aantal deelgebieden. De ambities krijgen hier vorm in uitgangspunten voor bijv. wijken of structuren.

Vanuit deze deelgebieden worden vervolgens concrete projecten benoemd.

1.6.3. Producten raad

- Vastgestelde ambities voor groen (visie)
- Uitvoeringsplan/Pilots

2.1. Visie: Identiteit en groen

Ridderkerk ontleent zijn identiteit aan ligging in het unieke deltalandschap van het eiland IJsselmonde.

De kenmerken van dit Deltalandschap komen terug in zowel de grootschalige groengebieden rondom Ridderkerk als in de karakteristiek van linten, dijken en lanen in de gemeente zelf.

Stedelijke druk heeft er in de afgelopen decennia voor gezorgd dat de herkenbaarheid en beleefbaarheid van dit landschap is verminderd. Niet voor niets is er vanuit de landschapstafel Groen IJsselmonde sterk ingezet om het Deltalandschap van IJsselmonde robuuster en weer beter herkenbaar te maken.

Vanuit het uitvoeringsprogramma zijn al diverse projecten uitgevoerd (of in planning) waarbij hieraan invulling wordt gegeven.

Ridderkerk is onderdeel van een prachtig landschap met een rijke variatie aan groen. Dit groen is op elk schaalniveau beleefbaar en bereikbaar en bepaald in grote mate de identiteit van de gemeente. Een sterke identiteit vraagt om sterke uitspraken over groen.

Ontwikkelingen

De stedelijke druk in IJsselmonde zal altijd hoog blijven. Woningbouwprojecten, herinrichting van gebieden maar ook nieuwe ruimtevragen zoals zonneparken vragen om een sterke landschappelijke en groene structuur op elk schaalniveau; van gemeente tot wijk tot straat.

Groen biedt daarbij kansen om een positieve impuls te geven aan een gewenste ontwikkeling.

Ambitie

We willen zorgen dat groen altijd een volwaardige component wordt van een ruimtelijke ontwikkeling. De kwaliteit van het groen moet zijn vastgelegd zodat voorkomen wordt dat groen achteraf wordt ingepast of moet wijken voor ontwikkelingen.

Groen zien we hierbij niet als een gegeven. Groen is ook een ontwikkeling.

Naast het vastleggen van huidige waarden (Groene kaart 2018) is het van belang duidelijke in beeld te hebben wat de identiteit is van het groen en welke doelen daarbij moeten worden vastgelegd.

Ridderkerk: de groenste gemeente van IJsselmonde

We zien onze omgeving als hoogwaardig recreatie- en productielandschap

We zien onze hoofdgroenstructuur als onze vogel- en vlindertuinen

We zien het groen in onze wijken als ons arboretum

2.2. Visie: Biodiversiteit en groen

Biodiversiteit vertegenwoordigt een enorme economische waarde. Wat we eten is direct of indirect te herleiden naar biodiversiteit. We gebruiken biologische bronnen als bouw materiaal, grondstof voor medicijnen en als grondstof voor technologische innovatie. Onze mooiste recreatieve ervaringen zijn vaak te herleiden naar de rijkheid van een plek. Hoe groter de biodiversiteit hoe kleiner de kans op het ontstaan van ziektes (bij mens, dier en plant) en hoe groter de aanpasbaarheid aan klimaatverandering.

Maar ook indirect is biodiversiteit van belang. Mensen voelen zich beter in een groene omgeving. Een rijke omgeving zorgt voor ontspanning en 'je thuis voelen'. Een groen uitzicht heeft bewezen effect op het genezingsproces van zieken.

Ontwikkelingen

[facts ridderkerk / toestand groen en biodiversiteit]

Variatie in de gemeente

De biodiversiteit in de gemeente is enorm gebaat bij variatie aan groen en variatie aan leefomstandigheden. Tegelijkertijd draagt variatie aan groen in grote mate bij aan de leefkwaliteit van de bewoners. Het gaat hierbij om zowel variatie in soorten als variatie in leefgebieden.

Maar niet al het groen of elke ingreep heeft een zelfde effect. Het is belangrijk vooraf helder te bepalen wat het doel is van het vergroten van de biodiversiteit. Bepaal vooraf doelsoort en habitattype.

De grootste winst valt te behalen door het toepassen van gevarieerde beplanting, het optimaliseren van de inrichting van groenvlakken in de gemeente en het vergroten van de biomassa aan bomen.

Uitgangspunt moet zijn dat je **met** de natuur werkt en niet er tegen; van mitigeren en compenseren naar creëren.

Ambitie

De gemeente Ridderkerk wil sturen op een grotere variatie aan samenhangende natuur in de gemeente die bijdraagt aan een beter leefklimaat en daarmee een grotere waarde van de gemeente:

Het vergroten van de biodiversiteit wordt uitgangspunt bij elke ruimtelijke ontwikkeling

We zetten in op het beter beleefbaar maken van biodiversiteit in de gemeente

We zorgen er voor dat biodiversiteit meer gaat bijdragen aan een gezond Ridderkerk

We gaan het belang van biodiversiteit uitdragen bij scholen, bewoners en ondernemers

2.3. Visie: Gezondheid en groen

Groen is goed voor ons. Even een frisse neus halen is voor niemand vreemd. Alleen al het kijken naar de kleur 'groen' heeft een ontspannend en stressreducerend effect. Wetenschappelijke onderzoeken tonen de directe relatie aan tussen de hoeveelheid groen in een buurt en het voorkomen van gezondheidsklachten, angsten en depressies.

Een groene omgeving maakt ons simpelweg gelukkiger en gezonder.

Voor het toepassen van groen is geen norm. De Nota Ruimte (2006) spreekt van 75m² groen per woning. Deze norm is in veel steden nooit gehaald vanwege het ontbreken van kennis over de voordelen van groen. Bovendien zegt deze norm (kwantitatief) niets over de kwaliteit van het groen.

Onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (How urban green spaces relate to health and well-being, 2015) toont aan dat juist de bruikbaarheid en toegankelijkheid van het groen van groot belang is voor de gezondheid en het welzijn van een gemeenschap omdat hiermee een reden ontstaat om naar buiten te gaan en verbinding aan te gaan met je woonomgeving.

Ontwikkelingen / trends

Groen kan op twee manieren worden toegepast om de gezondheid van de bewoners van Ridderkerk te verbeteren; het beschermen van de gezondheid en het stimuleren van gezond gedrag.

Voor het beschermen van gezondheid is het van belang dat groen een positieve bijdrage blijft leveren aan de luchtkwaliteit. Met name op het gebied van stikstof dioxide (NO₂) spelen zowel kwaliteit (grootte van bomen) als kwantiteit (aantal bomen, oppervlakte aan groen) een belangrijke rol. Daarbij wordt de beleving van een 'slechte lucht' versterkt door toenemende hitte door klimaatverandering. Groen kan hierin een dubbelrol vervullen; filteren van lucht en verkoelen van de omgeving. Ook voor verkoeling is groot groen (bomen die volledig kunnen uitgroeien) maar ook goed geplaatst groen essentieel.

Het stimuleren van gezond gedrag wordt echter steeds belangrijker. We bewegen met elkaar steeds minder. In Ridderkerk voldoet maar 41% van de bewoners aan de beweegrichtlijnen van de GGD. Vooral ouderen bewegen te weinig.

Inherent hier aan is de toename van overgewicht. Sinds 1990 is het aantal Nederlandse volwassenen met matig of ernstig overgewicht gestegen van 1 op 3 naar 1 op 2. Bij kinderen is dit percentage gelijk gebleven (ca. 12%).

Vanuit het Speelbeleid Ridderkerk wordt ingezet op een percentage van 3% van het oppervlak openbare ruimte voor speelvoorzieningen. Voor andere doelgroepen bestaat deze normering niet, terwijl gebruik en beleving van het groen voor een ieder belangrijk is. Met name voor ouderen.

Ridderkerk heeft vergeleken met het landelijk gemiddelde een relatief groot percentage aan ouderen (24.1%). In 2030 is dit percentage 27,2%. In 2040 zal 28,3% van de bevolking 65 jaar of ouder zijn (CBS).

Er zal in de openbare ruimte meer rekening gehouden moeten worden gehouden met de mobiliteitseisen en -wensen van ouderen. In het kader van gezondheid en leefbaarheid

betekent dit dat de inrichting van de openbare ruimte zodanig moet zijn dat ook deze doelgroep het groen kan blijven gebruiken en bereiken.

Voldoen aan Bewegrichtlijnen 2016

Per gemeente, volwassenen van 19 jaar en ouder

Percentage

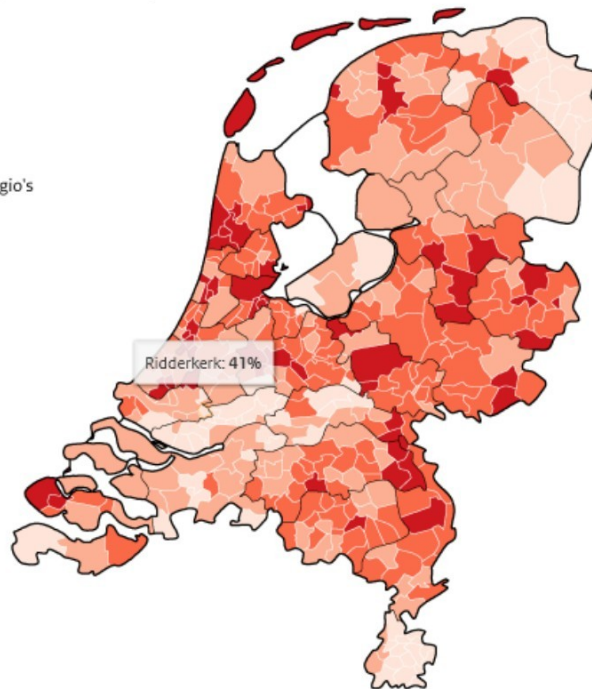
36 - 46

46 - 51

51 - 56

56 - 67

— GGD-regio's

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 GGD'en, CBS en RIVM

Ambitie

De gemeente Ridderkerk wil inzetten op goed toegankelijk en bruikbaar groen voor haar bewoners. Hierbij zal specifieke aandacht uitgaan naar inrichting van het groen voor ouderen.

Commented J Als je dit weghaalt dan kan het nog steeds toch?

We zetten in op een toename van biomassa, zodat de luchtkwaliteit verbetert.

We maken groen toegankelijker en bruikbaar voor iedereen. Dit betekent ondermeer voldoende groene speelplekken voor de jeugd en meer gebruiksgroen (eetbaar groen, groen voor vogels), verkoelend groen voor ouderen in de buurt en goed toegankelijke en verbonden recreatiegebieden (uitjes en ommetjes).

We gaan het belang van bruikbaar groen uitdragen bij scholen, bewoners en ondernemers.

In het kader van het stimuleren van gezond gedrag wil de gemeente inzetten op meer eetbaar groen in de openbare ruimte. Dit zorgt voor verbinding met de natuur, een extra reden om naar buiten te gaan en gezonder eten.

2.4. Visie: klimaat en groen

Volgens de klimaatclassificatie van Köppen hebben we in Nederland een gematigd zeeklimaat. Een gematigd zeeklimaat houdt in dat er sprake is van relatief milde winters en milde zomers waarbij er gedurende het hele jaar neerslag valt. Het klimaat in Nederland wordt, vanwege de overwegend zuidwestelijke windrichting, bepaald door de Noordzee.

Ondanks dat wij in Nederland denken dat het vaak regent, valt er maar 7% van de tijd neerslag. Totaal zo'n 700-800mm per jaar.

Ontwikkelingen / trends

Door de opwarming van de aarde verandert het klimaat in Nederland. We krijgen te maken met zachtere winters en warmere zomers. De neerslag neemt toe maar niet heel veel. Vooral verandert de verdeling van de neerslag. Het wordt natter in het voorjaar, najaar en de winter. De zomers worden juist droger en heter. Daarbij zijn buien extremer en is er meer kans op stormen.

Effecten zijn ondermeer:

- Veranderende natuur. Soorten uit warmere gebieden voelen zich steeds meer thuis in Nederland
- Afname biodiversiteit: soorten die zich niet kunnen aanpassen verdwijnen
- Meer water in de openbare ruimte. Extreme buien zorgen er voor dat het water niet snel genoeg weg kan en mogelijk schade veroorzaakt.
- Gezondheidsklachten. Periodes van hitte hebben direct effect op het welbehagen en soms ook op de gezondheid. Hitte versterkt het effect van smog op de luchtwegen.
- Verdroging. De zomers kennen langere periodes van droogte waardoor veel planten en bomen dood gaan. Bewoners gebruiken meer kostbaar drinkwater om de tuinen te sproeien.

Het exacte verloop van de klimaatverandering is niet te voorspellen. Wel gaat het nu sneller dan we gewend zijn. Door de fysieke leefomgeving klimaatbestendig in te richten kan de kans op schade worden verkleind.

In het Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie hebben het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de gezamenlijk de volgende ambitie vastgelegd:

- 2020: Waterrobuust en klimaatbestendig *handelen*
- 2050: Waterrobuust en klimaatbestendig *zijn*

Uit de Klimaatscan Light die is uitgevoerd voor de gemeente Ridderkerk is gebleken dat op dit moment een aanzienlijk deel van Ridderkerk als risicogebied aangemerkt kan worden voor zowel wateroverlast als hittestress.

Hittestress is een bedreiging voor de gezondheid van de inwoners en geeft de gemeente reden om vanuit haar zorgplicht te zoeken naar het verlagen van risico's.

[kaartjes]

Groen

Klimaatverandering heeft een direct effect op groen en tegelijkertijd kan groen bijdragen aan een goede adaptatie. Dat lijkt een contradictio in terminus maar is het niet.

Het huidige bomenbestand is niet bewust gekozen op basis van adaptiviteit. Dat zal moeten veranderen. We zullen op de eerste plaats moeten zorgen dat groen bestand is tegen extremere weersinvloeden. Dat betekent dat we soorten moeten kiezen die een tijdje natte voeten kunnen houden en tegelijkertijd bestand zijn tegen langere perioden van hitte. Het groen moet eerst zelf adaptief zijn.

Daarnaast zullen we groene gebieden zo moeten inrichten dat deze de leefomgeving adaptief maken.

- Een goede opvang van water zorgt voor minder natte voeten.
 - o Door toepassen van wadi's in de openbare ruimte
 - o Door het oppervlakkig afvoeren van regenwater wat op daken valt
- Kwalitatief (lees: robuust en toekomstbestendig) groen kan een bijdrage leveren aan de opvang van water en verkoeling van de stedelijke omgeving.
- Oppervlakte water lokaal infiltreren door het doorlatend maken van verharde openbare ruimte zorgt voor snel afvoeren van piekbuien en minder droogte in de zomer.

Ambitie

De gemeente Ridderkerk conformeert zich aan de ambitie van het Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Een groene omgeving is essentieel voor het slagen van deze ambitie.

Klimaatbestendigheid wordt uitgangspunt bij elke ruimtelijke ontwikkeling

De soortkeuze wordt bepaald op basis van robuustheid en toekomstbestendigheid

2.5. Visie: energietransitie en groen

De gemeente Ridderkerk streeft er naar om in 2050 geheel CO₂ neutraal te zijn. Hiervoor werkt zij in de regio samen met 23 andere gemeentes in het Klimaatverbond. In 2021 moet de Transitievisie Warmte gereed zijn. Hierin staat aangegeven wat voor Ridderkerk de meest wenselijke manier is om uiteindelijk geheel aardgasvrij te kunnen zijn. Het college van B&W zet hierbij in op het op termijn realiseren van een grootschalig netwerk met restwarmte.

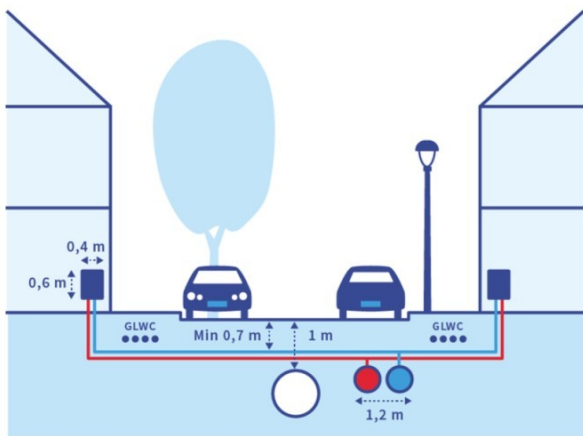
Voor duurzame energie zet het college verder in op zonnepanelen op daken.

Nadruk bij de energietransitie ligt op het behouden van de kwaliteit van de buitenruimte; geen windmolens in de groene randen en beperkte zonneweides.

Warmtenet

De aanleg van een warmtenet is van invloed op de ondergrond maar ook op de bovengrond. De oude gasleidingen zullen op termijn verdwijnen en nieuwe leidingen zullen moeten worden aangelegd.

Restwarmteleidingen zijn van een andere orde dan gasleidingen. In het straatprofiel moet rekening gehouden worden met een benodigde breedte van minimaal 1,2 meter onder de straat, ter voorkoming van beïnvloeding van waterleidingen en elektra.

GLWC: gas, licht, water, communicatie.

Om de 150 tot 200 meter zijn in het warmtenet expansielussen nodig om de krimp en rek van de leidingen op te vangen. Hiervoor is een ruimte nodig van ca. 5x5 meter in de ondergrond.

Voor het inpassen van het hoofdwarmtenet zijn veel grotere ruimtes nodig.

Voor elke warmtenet geldt dat er rekening moet worden gehouden met bomen en boomwortels. Er wordt meestal een boomvrije ruimte aangehouden van 2 meter uit de zijkant van de leiding voor kleine bomen en struiken en 3.5 m voor grote bomen.

Zonnepanelen

Ambitie

De gemeente Ridderkerk onderschrijft het belang van een duurzame gemeente en is hard op weg om de doelstellingen voor 2050 te realiseren. De energietransitie moet daarentegen plaatsvinden met afweging van alle belangen. Niet elke nieuwe vorm van energie is in elke straat geschikt. We willen zorgen dat energietransitie niet ten koste gaat van de leefbaarheid of identiteit van een plek.

Groen en bomen spelen hierin een cruciale rol.

We zien wijzigingen in de ondergrondse infrastructuur (bijv. als gevolg van energietransitie) als kans om het openbaar groen in de gemeente te verbeteren.

Voor de projectie van (toekomstige) bomen zal nadrukkelijk de keus voor locatie en of omvang erop moeten zijn gericht de opbrengst van zonnepanelen waar mogelijk optimaal te faciliteren.

Bij de ontwikkeling van energielandschappen zorgen we voor een goede landschappelijke inpassingen en combineren we zoveel als mogelijk groene functies (groen en recreatie).

2.6. Visie: economie en groen

Groen is van grote waarde. Het belang is vanuit de diverse thema's reeds benoemd. Groen draagt bij aan gezondheid en welzijn. Maar groen heeft ook directe economische waarde.

Een groene woonomgeving heeft een directe invloed op de waarde van de woning. Groen draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven. Groen in en om de werkvloer zorgt voor een hogere productiviteit. Een comfortabel en aantrekkelijk winkelcentrum zorgt voor hogere omzetten.

Ontwikkelingen / trends

Ridderkerk is onderdeel van een dynamische omgeving waar de kwaliteit van groen en landschap onder druk staan. Binnenstedelijke ontwikkelingen maar ook grote ontwikkelingen als Nieuw Reyerwaard en de transitie van landbouwgebieden vragen om een goed afwegingskader.

Het is belangrijk dat groen en natuur als instrument worden meegenomen om uitbreiding of functieverandering voor elkaar te krijgen.

Hierin moeten worden meegenomen dat het succes van een lokale economie afhankelijk is van het welzijn van zijn gebruikers.

In winkelcentra zijn dit met name de consumenten. In de toekomst maken ouderen een steeds groter onderdeel hiervan uit. De retail zal zich meer moeten richten op de behoeftes en consumptiepatronen van deze doelgroep.

Verwacht wordt dat zestigers en zeventigers van morgen meer gemeen met het consumptiepatroon van de huidige vijftigers. Verschil is hierbij dat de behoefte aan service en aandacht sterk toeneemt naarmate men ouder wordt. Dit geldt ook voor de behoefte aan luxe, comfort en gemak. De inrichting van de openbare ruimte zal zich ook hierop moeten aanpassen. Groen is hierbij een van de middelen.

Waardebepaling

De grote waarde van groen vraagt ook om een waardebepaling. In Ridderkerk is de waarde van groen niet vastgelegd. Wel wordt de waarde gegarandeerd vanuit het bestemmingsplan (functie) en deels vanuit de Groene Kaart (bomen zijn kapvergunningplichtig en herplantplichtig).

We willen beter omgaan met de waarde van groen.

Voor bomen is een meetbare herplantwaarde wenselijk.

Voor de inrichting/herontwikkeling van groene gebieden kan dit met het toepassen van een kosten-batenanalyse van groen. Bijvoorbeeld door middel van TEEB (teebgemeente.nl)

Het kwantificeren van het groene kapitaal kan vervolgens als input dienen bij het bepalen van de ambities in een project middels bijv. BREAAAM.

Het vergroenen van winkelcentra en bedrijventerreinen stimuleren bij ondernemers om de aantrekkelijkheid en het comfort te verhogen.

We investeren in het vergroenen van de openbare ruimte op industrieterreinen en winkelcentra.

De inclusieve waarde van groen wordt een belangrijk uitgangspunt bij (her)ontwikkeling van gebieden

3.1. Grote groengebieden

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

3.2. Groene verbindingen – lobben en dijken

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

3.3. Wijken

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

3.4. Kloppend hart

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

3.5. Begraafplaatsen, scholen en sportterreinen

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

3.6. Nieuwe ontwikkelingen

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

Deel 4 – implementatie

Communicatie

Educatie

Pilotprojecten

*** Beheer en onderhoud **** opnemen per deelgebied

BEELD VERSUS FREQUENTIE

MAAIBEHEER

Ruwgras:

Huidig: 2 keer per jaar en afruimen. 1^e beurt direct na langste dag. 2^e beurt sept/ okt.

Nieuw: idem. 1^e fase 40-50% . Na 4 weken de rest.

2^e fase idem als eerst in periode eind september/ oktober

Bloemen/kruidentmengel en bollen

In woonwijken: bloemen/kruidentmengsel gecombineerd met bollen. Aanleg sept/oktober

Randwoonwijken: bloemen/kruidentmengsel

1 keer per jaar maaien. Sept/okt of deel overlaten.

Pilot Polder Het Zand; Vlietlaan/Molendijk

FASERING UITVOERING

HOOFDLIJNEN UITVOERINGSPLAN

-fasering aanpassen openbare ruimte

-acties betrokkenheid inwoners

(Actie Steenbreek – communicatie particulieren en Actie gratis boom.)

(Actief samenwerken met iedereen om te vergroenen)

VASTLEGGEN

OMGEVINGSVISIE

BESTEMMINGSPANNEN

Visie op Groen – vastleggen en verankeren – Checklist bij ontwikkelingen, bestemmingsplan? (nagaan bij collega's van Advies Ruimte en Projecten en Beheer).

Bijlage Inhoudsopgave Visie op

Groenvisie Ridderkerk	1
2020-2024.....	Error! Bookmark not defined.
Inhoud.....	Error! Bookmark not defined.
Deel 1 - doel en opzet.....	Error! Bookmark not defined.
1.1. Aanleiding	Error! Bookmark not defined.
1.2. Doel.....	Error! Bookmark not defined.
1.3. Kader.....	Error! Bookmark not defined.
1.4. Aanpak visie.....	Error! Bookmark not defined.
1.5. Participatie-traject	Error! Bookmark not defined.
1.6. Samenvatting resultaat	3
1.6.1. Strategisch	3
1.6.2. Inhoudelijk	3
1.6.3. Producten.....	3
Deel 2 – analyse en visie.....	Error! Bookmark not defined.
2.1. Groen in Ridderkerk.....	Error! Bookmark not defined.
Omschrijving Groen in Ridderkerk (kwantitatief).....	Error! Bookmark not defined.
Omschrijving betekenis groen in Ridderkerk (waarden en functies).....	Error! Bookmark not defined.
2.2. Visie: Identiteit en groen	4
Ontwikkelingen.....	4
Ambitie	4
2.3. Visie: Biodiversiteit en groen	5
Ontwikkelingen.....	5
Variatie in de gemeente	5
Ambitie	5
2.4. Visie: Gezondheid en groen	6
Ontwikkelingen / trends.....	6
Ambitie	7
2.5. Visie: klimaat en groen	9
Ontwikkelingen / trends.....	9
Groen	10
Ambitie	10
2.6. Visie: energietransitie en groen	11
Warmtenet.....	11
Zonnepanelen	12
	19

Ambitie	12
2.7. Visie: economie en groen	13
Ontwikkelingen / trends.....	13
Waardebepaling	13
Deel 3 – wat gaan we doen (uitwerking naar deelgebieden)....	Error! Bookmark not defined.
3.1. Grote groengebieden	14
3.2. Groene verbindingen – lobben en dijken	14
3.3. Wijken	14
3.4. Kloppend hart.....	14
3.5. Begraafplaatsen, scholen en sportterreinen	14
3.6. Restkavels	15
Deel 4 – implementatie	16
*** Beheer en onderhoud **** opnemen per deelgebied	17
Bijlage x	19

Groenvisie Ridderkerk
2020-2024

Versie 5.1
24-09-2019

Inhoud

Groenvisie Ridderkerk	1
2020-2024.....	1
Inhoud.....	2
Deel 1 - doel en opzet.....	4
1.1. Aanleiding	5
1.2. Doel.....	5
1.3. Kader.....	6
1.4. Aanpak visie.....	7
1.5. Participatie-traject	8
1.6. Samenvatting resultaat.....	9
1.6.1. Strategisch	9
1.6.2. Inhoudelijk	9
1.6.3. Producten.....	9
Deel 2 – analyse en visie.....	10
2.1. Groen in Ridderkerk.....	11
Omschrijving Groen in Ridderkerk (kwantitatief).....	11
Omschrijving betekenis groen in Ridderkerk (waarden en functies).....	11
2.2. Visie: Identiteit en groen	12
Ontwikkelingen.....	12
Ambitie	12
2.3. Visie: Biodiversiteit en groen	13
Ontwikkelingen.....	13
Variatie in de gemeente	13
Ambitie	13
2.4. Visie: Gezondheid en groen	14
Ontwikkelingen / trends.....	14
Ambitie	15
2.5. Visie: klimaat en groen	17
Ontwikkelingen / trends.....	17
Groen	18
Ambitie	18
2.6. Visie: energietransitie en groen	19

Warmtenet.....	19
Zonnepanelen	20
Ambitie	20
2.7. Visie: economie en groen	21
Ontwikkelingen / trends.....	21
Waardebepaling.....	21
Deel 3 – wat gaan we doen (uitwerking naar deelgebieden).....	22
3.1. Grote groengebieden	23
3.2. Groene verbindingen – lobben en dijken	26
3.3. Wijken	30
3.4. Kloppend hart.....	32
3.5. Begraafplaatsen, scholen en sportterreinen	34
3.6. Restkavels	35
Deel 4 – implementatie	36
*** Beheer en onderhoud **** opnemen per deelgebied	37
Bijlage x	40

Deel 1 - doel en opzet

1.1. Aanleiding

De gemeente wil het groene karakter van Ridderkerk in stand houden en waar mogelijk het groen verbeteren en / of uitbreiden. Meer en beter groen zorgt ervoor dat we ook in de toekomst in een gezonde en prettige omgeving kunnen leven. Maar een schaarse openbare ruimte en de nadelige gevolgen van klimaatverandering dwingen ons om duidelijke keuzes te maken voor de toekomst. We moeten kiezen tussen ruimte voor groen, fietsers, parkeren, wateropvang en dingen die onder de grond zitten, zoals riool, kabels en leidingen.

We willen in deze Groenvisie vastleggen hoe we omgaan met ons groen. Om de nadelige gevolgen van de klimaatverandering zo minimaal mogelijk te maken, werken we aan een klimaatbestendig en waterrobuust Ridderkerk. Een "groener" Ridderkerk draagt hier zeker aan bij.

Naast de visie maakt de gemeente ook een uitvoeringsplan. Daarin staat beschreven wanneer de gemeente in welke gebieden aan de slag gaat en wat dit kost.

De gemeenteraad heeft de Startnotitie Integrale Visie per wijk op groen in de openbare ruimte (2020-2024) in haar vergadering van 11 april 2019 vastgesteld.

1.2. Doel

Onze gemeente is een groene gemeente. Het aandeel en de kwaliteit van het groen verschilt per wijk. Elk gebied, elke wijk heeft op het gebied van groen knelpunten maar zeker ook kansen om bij te dragen aan een hoogwaardige gezonde en veerkrachtige leefomgeving, die klaar is voor de toekomst.

In deze Groenvisie geven we aan welke waarde we aan het openbaar groen geven in de openbare ruimte. We willen bestaand groen in stand houden en daar waar mogelijk kwalitatief verbeteren en uitbreiden in en rond de woonwijken en bedrijventerreinen. We maken werk van groene verbindingen zowel op grote schaal (langs rijkswegen en rivieren) als op lokaal niveau in de wijken (groene aders).

Met deze visie leggen we het belang van meer groen vast. Dit levert een basis op om in de toekomst evenwichtig en integraal keuzes te maken over de invulling en bestemming van de openbare ruimte. Deze visie is integraal en biedt oplossingen die gelden voor de openbare ruimte.

Daar waar mogelijk wordt groen gecombineerd met de opgaven vanuit duurzaamheid en klimaat. Het groen zal daarbij als maatregel ingezet worden om een bijdrage te leveren aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en luchtkwaliteit.

1.3. Kader

De Omgevingsvisie Ridderkerk is de aanleiding voor het opstellen van de Visie op Groen. De omgevingsvisie gaat uit van vijf opgaven die deels thematisch en deels gebiedsgericht zijn.

- Duurzame gemeente
- Gezondheid en Leefbaarheid
- Sterke wijken, goed verbonden
- Groen-blauwe Oase
- Kloppend Hart

Uitvoering

Daarnaast zijn er voor meerdere opgaven van de omgevingsvisie maar ook vanuit meerdere thema's reeds beleidsdocumenten opgesteld of worden deze parallel ontwikkeld (oa. cultuurhistorie, luchtkwaliteit). Dit zien wij als vertrekpunt en kader voor deze visie.

In de Groenvisie werken we met de thema's die een directe relatie hebben met groen: identiteit, gezondheid (welzijn en leefkwaliteit), biodiversiteit, klimaat, energietransitie en economie.

Thema's	Identiteit	Gezondheid	Biodiversiteit	Klimaat	Energietransitie	Economie
Gemeentelijke beleid						
Omgevingsvisie	●	●	●	●	●	●
Groene Kaart	●					
Bewegend verbinden		●				
Actieplan luchtkwaliteit		●		●		
Mobiliteitsplan	●	●			●	●
CHW kaart	●					
Visie landschapstafel	●	●	●			
Wet- en regelgeving						
Algemene zorgplicht bomen	●		●			
Wet natuurbescherming			●			
WABO	●					●
Omgevingswet	●	●	●	●	●	●
Bestemmingsplan	●	●	●		●	●

Uitgangspunten vanuit beleid en visies

- CO2-neutraal in 2050. 40% minder CO2 uitstoot in 2030 (Omgevingsvisie)
- Gezondheid en leefbaarheid vergroten door aanzetten tot gezond gedrag. De openbare ruimte speelt hierin een cruciale rol (Omgevingsvisie)
- Robuuster groen (in het kader van teruglopend beheer) en groen met een natuurlijke weerstand tegen ziektes. (Handboek openbare ruimte Ridderkerk 2015)
- Versterken van het cultuurhistorisch raamwerk (Handboek openbare ruimte Ridderkerk 2015)

- Zoeken naar inventieve oplossingen voor behoud en versterken van wijkgroen (Handboek openbare ruimte Ridderkerk 2015)
- Aandacht voor het bufferen en infiltreren van water in de openbare ruimte (Handboek openbare ruimte Ridderkerk 2015)
- Het vergroten en kwalitatief verbeteren van de natuurgebieden op IJsselmonde om zo te komen tot herstel van de biodiversiteit. (Toekomstvisie Groen en Recreatie IJsselmonde, Landschapstafel, 2019)
- Meer ruimte voor groen, meer ruimte voor ontmoeten en minder openbare ruimte die alleen maar toegankelijk is voor de auto. (Mobiliteitsplan)
- Inrichten van de openbare ruimte zodat mensen verleid worden om meer te bewegen. (Bewegend Verbinden, 2017)
- De groenplekken in de wijk/ in de gemeente inzetten als verbindend groen (Bewegend verbinden 2017).

Voor lopende trajecten gebiedsontwikkeling en herontwikkeling (die nog in schetsfase zijn) en toekomstige trajecten formuleren we in de Groenvisie gebiedsgericht uitgangspunten voor de groencompensatie, inrichting van de openbare ruimte en kwaliteit van het groen.

1.4. Aanpak visie

In de startnotitie zijn de volgende stappen aangegeven om te komen tot deze Visie.

1	Besluitvorming startnotitie door de gemeenteraad	11-04-2019
2	Overleg voeren met klankbordgroep en inwoners.	< -09-2019
3	Verwerken gegevens tot een concept Integrale Visie	< 01-10-2019
4	Besluitvorming college over vrijgeven concept- Integrale visie voor participatie	15-10-2019
5	Overleg met klankbordgroep en inwoners over de concept Integrale Visie	< 01-10-2019
6	Concept Integrale Visie voor overleg in Commissie Samen Wonen	14-11-2019
7	Verwerken consultaties klankbordgroep, inwoners en raadsleden in de Integrale Visie	
8	Integrale Visie voorleggen aan het college	
9	Reguliere commissievergadering Samen Wonen	
10	Besluitvorming Integrale Visie door de gemeenteraad	

We voerden de volgende acties uit:

1. INVENTARISATIE

- Intern inventariseren beschikbare data over het groen en de groenarealen.
 - De in de jaren '80 opgestelde hoofdgroenstructuur blijft een onderlegger voor de groene verbindingen rondom en in de wijken.
 - De vitaliteit van de aanwezige bomen is per wijk in kaart gebracht
- Intern inventariseren alle beschikbare data per wijk over de wateroverlast en hittestress.
- Intern informatie ophalen over alle andere thema's die invloed hebben op de openbare ruimte.
- Via een gemeentebreed uitgezette enquête (ruim 1400 respondenten) hebben we inwoners bevraagd over wat zij belangrijk vinden bij het groen in Ridderkerk.
- Ondernemers uit Ridderkerk hebben ook een enquête kunnen invullen (.... Respondenten) over wat zij belangrijk vinden.
- Daarnaast zijn er drie wijkbijeenkomsten gehouden voor bewoners waar in totaal 95 bewoners aanwezig waren. Ook hen hebben we bevraagd over het groen in hun wijk.

2. Opstellen concept Visie

3.

1.5. Participatie-traject

We hebben op verschillende manieren bewoners en ondernemers betrokken bij de inventarisatie en mee laten denken over de inhoud van de concept-Visie. In bijlage ... vindt u de verslagen van de wijkbijeenkomsten, het beleidsplatform Natuur, Milieu en Duurzaamheid, de uitkomsten van de enquêtes, het verslag van de avond met belangstellenden over de concept-visie en uitkomsten van het gesprek met de commissie over de concept-visie.

We hadden verwacht een Klankbordgroep te kunnen formeren. Voor deelname aan de Klankbordgroep was helaas bij de verschillende bekende platforms (Natuurvereniging, werkgroep Lucht en Geluid, 3VO Biotoop) en wijkoverleggen geen animo. Wel hebben we 30 september een bijeenkomst gehad met het Beleidsplatform Natuur-, Milieu en Duurzaamheid.

*Digitale enquête over met name de beleving van de inwoners van het groen.

- Opbrengst in cijfers opnemen d.d. 9 september 2019!
- Samenvatting enquête

*Wijkbijeenkomsten: 12 september (Centrum Oost West)
16 september (Rijsoord-Oostendam Drievliet Het Zand)
17 september (Bolnes Slikkeveer)

Samenvatting per wijk van de belangrijkste locaties/items in de ogen van de inwoners om iets aan het groen te doen.

1.6. Samenvatting resultaat

1.6.1. Strategisch

De visie op groen per wijk is een raamwerk van uitgangspunten waarmee de gemeente de kwaliteit en de kwantiteit van haar groen borgt.

Deze borging vindt plaats door middel van uitgangspunten die zijn geformuleerd voor verschillende groene deelgebieden binnen de gemeente.

De visie beschrijft hiermee niet een vastgesteld toekomstbeeld maar moet worden gezien als een 'houding' ten aanzien van groen. De gemeente Ridderkerk maakt zich sterk voor een leefbaar Ridderkerk waar haar bewoners gelukkig en gezond zijn. Groen speelt hierin een belangrijke rol.

Deze houding zal uiteindelijk moeten leiden tot een Ridderkerkse 'mindset' over groen; wij doen dit binnen Ridderkerk zo, omdat ...

Het slagen van de visie gaat niet alleen om het opschrijven ervan maar om het zorgdragen voor een andere mindset. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor communicatie (intern en extern).

1.6.2. Inhoudelijk

De visie omschrijft op de eerste plaats de Ridderkerkse houding (of ambitie) ten aanzien van groen op basis van een zestal thema's: identiteit, gezondheid (welzijn en leefkwaliteit), biodiversiteit, klimaat, energietransitie en economie.

Elke thema vertegenwoordigt de ambitie **met** en **voor** groen.

Belangrijk hierbij is ons te realiseren dat de thema's aan verandering onderhevig zijn. Een thema als hitte is relatief nieuw; wat staat ons te wachten, in hoeverre heeft hitte invloed op groen? We zullen dus moeten blijven monitoren op de ontwikkelingen van uit de thema's om scherp te blijven op het realiseren van de ambitie.

De verschillende ambities vanuit de thema's krijgen uiteindelijk hun weerslag in fysieke weerslag in een aantal deelgebieden. De ambities krijgen hier vorm in uitgangspunten voor bijv. wijken of structuren.

Vanuit deze deelgebieden worden vervolgens concrete projecten benoemd.

1.6.3. Producten

- Vastgestelde ambities voor groen (visie)
- Poster voor aan de muur bij elke ambtenaar die werkt met groen (uitwerking gebieden)
- Website met kaarten en uitleg
- Uitvoeringsplan / pilots
- Kaart voor bij de mensen thuis (wanneer doet de gemeente wat / wat kunt u zelf doen?)

Deel 2 – analyse en visie

2.1. Groen in Ridderkerk

Omschrijving Groen in Ridderkerk (kwantitatief)

Omschrijving betekenis groen in Ridderkerk (waarden en functies)

2.2. Visie: Identiteit en groen

Ridderkerk ontleent zijn identiteit aan ligging in het unieke deltalandschap van het eiland IJsselmonde.

De kenmerken van dit Deltalandschap komen terug in zowel de grootschalige groengebieden rondom Ridderkerk als in de karakteristiek van linten, dijken en lanen in de gemeente zelf.

Stedelijke druk heeft er in de afgelopen decennia voor gezorgd dat de herkenbaarheid en beleefbaarheid van dit landschap is verminderd. Niet voor niets is er vanuit de landschapstafel Groen IJsselmonde sterk ingezet om het Deltalandschap van IJsselmonde robuuster en weer beter herkenbaar te maken.

Vanuit het uitvoeringsprogramma zijn al diverse projecten uitgevoerd (of in planning) waarbij hieraan invulling wordt gegeven.

Ridderkerk is onderdeel van een prachtig landschap met een rijke variatie aan groen. Dit groen is op elk schaalniveau beleefbaar en bereikbaar en bepaald in grote mate de identiteit van de gemeente. Een sterke identiteit vraagt om sterke uitspraken over groen.

Ontwikkelingen

De stedelijke druk in IJsselmonde zal altijd hoog blijven. Woningbouwprojecten, herinrichting van gebieden maar ook nieuwe ruimtevragen zoals zonneparken vragen om een sterke landschappelijke en groene structuur op elk schaalniveau; van gemeente tot wijk tot straat.

Groen biedt daarbij kansen om een positieve impuls te geven aan een gewenste ontwikkeling.

Ambitie

We willen zorgen dat groen altijd een volwaardige component wordt van een ruimtelijke ontwikkeling. De kwaliteit van het groen moet zijn vastgelegd zodat voorkomen wordt dat groen achteraf wordt ingepast of moet wijken voor ontwikkelingen.

Groen zien we hierbij niet als een gegeven. Groen is ook een ontwikkeling.

Naast het vastleggen van huidige waarden (Groene kaart 2018) is het van belang duidelijke in beeld te hebben wat de identiteit is van het groen en welke doelen daarbij moeten worden vastgelegd.

Ridderkerk: de groenste gemeente van IJsselmonde

We zien onze omgeving als hoogwaardig recreatie- en productielandschap

We zien onze hoofdgroenstructuur als onze vogel- en vlindertuinen

We zien het groen in onze wijken als ons arboretum

2.3. Visie: Biodiversiteit en groen

Biodiversiteit vertegenwoordigt een enorme economische waarde. Wat we eten is direct of indirect te herleiden naar biodiversiteit. We gebruiken biologische bronnen als bouw materiaal, grondstof voor medicijnen en als grondstof voor technologische innovatie. Onze mooiste recreatieve ervaringen zijn vaak te herleiden naar de rijkheid van een plek. Hoe groter de biodiversiteit hoe kleiner de kans op het ontstaan van ziektes (bij mens, dier en plant) en hoe groter de aanpasbaarheid aan klimaatverandering.

Maar ook indirect is biodiversiteit van belang. Mensen voelen zich beter in een groene omgeving. Een rijke omgeving zorgt voor ontspanning en 'je thuis voelen'. Een groen uitzicht heeft bewezen effect op het genezingsproces van zieken.

Ontwikkelingen

[facts ridderkerk / toestand groen en biodiversiteit]

Variatie in de gemeente

De biodiversiteit in de gemeente is enorm gebaat bij variatie aan groen en variatie aan leefomstandigheden. Tegelijkertijd draagt variatie aan groen in grote mate bij aan de leefkwaliteit van de bewoners. Het gaat hierbij om zowel variatie in soorten als variatie in leefgebieden.

Maar niet al het groen of elke ingreep heeft een zelfde effect. Het is belangrijk vooraf helder te bepalen wat het doel is van het vergroten van de biodiversiteit. Bepaal vooraf doelsoort en habitattype.

De grootste winst valt te behalen door het toepassen van gevarieerde beplanting, het optimaliseren van de inrichting van groenvlakken in de gemeente en het vergroten van de biomassa aan bomen.

Uitgangspunt moet zijn dat je **met** de natuur werkt en niet er tegen; van mitigeren en compenseren naar creëren.

Ambitie

De gemeente Ridderkerk wil sturen op een grotere variatie aan samenhangende natuur in de gemeente die bijdraagt aan een beter leefklimaat en daarmee een grotere waarde van de gemeente:

Het vergroten van de biodiversiteit wordt uitgangspunt bij elke ruimtelijke ontwikkeling

We zetten in op het beter beleefbaar maken van biodiversiteit in de gemeente

We zorgen er voor dat biodiversiteit meer gaat bijdragen aan een gezond Ridderkerk

We gaan het belang van biodiversiteit uitdragen bij scholen, bewoners en ondernemers

2.4. Visie: Gezondheid en groen

Groen is goed voor ons. Even een frisse neus halen is voor niemand vreemd. Alleen al het kijken naar de kleur 'groen' heeft een ontspannend en stressreducerend effect. Wetenschappelijke onderzoeken tonen de directe relatie aan tussen de hoeveelheid groen in een buurt en het voorkomen van gezondheidsklachten, angsten en depressies.

Een groene omgeving maakt ons simpelweg gelukkiger en gezonder.

Voor het toepassen van groen is geen norm. De Nota Ruimte (2006) spreekt van 75m² groen per woning. Deze norm is in veel steden nooit gehaald vanwege het ontbreken van kennis over de voordelen van groen. Bovendien zegt deze norm (kwantitatief) niets over de kwaliteit van het groen.

Onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (How urban green spaces relate to health and well-being, 2015) toont aan dat juist de bruikbaarheid en toegankelijkheid van het groen van groot belang is voor de gezondheid en het welzijn van een gemeenschap omdat hiermee een reden ontstaat om naar buiten te gaan en verbinding aan te gaan met je woonomgeving.

Ontwikkelingen / trends

Groen kan op twee manieren worden toegepast om de gezondheid van de bewoners van Ridderkerk te verbeteren; het beschermen van de gezondheid en het stimuleren van gezond gedrag.

Voor het beschermen van gezondheid is het van belang dat groen een positieve bijdrage blijft leveren aan de luchtkwaliteit. Met name op het gebied van stikstof dioxide (NO₂) spelen zowel kwaliteit (grootte van bomen) als kwantiteit (aantal bomen, oppervlakte aan groen) een belangrijke rol. Daarbij wordt de beleving van een 'slechte lucht' versterkt door toenemende hitte door klimaatverandering. Groen kan hierin een dubbelrol vervullen; filteren van lucht en verkoelen van de omgeving. Ook voor verkoeling is groot groen (bomen die volledig kunnen uitgroeien) maar ook goed geplaatst groen essentieel.

Het stimuleren van gezond gedrag wordt echter steeds belangrijker. We bewegen met elkaar steeds minder. In Ridderkerk voldoet maar 41% van de bewoners aan de beweegrichtlijnen van de GGD. Vooral ouderen bewegen te weinig.

Inherent hier aan is de toename van overgewicht. Sinds 1990 is het aantal Nederlandse volwassenen met matig of ernstig overgewicht gestegen van 1 op 3 naar 1 op 2. Bij kinderen is dit percentage gelijk gebleven (ca. 12%).

Vanuit het Speelbeleid Ridderkerk wordt ingezet op een percentage van 3% van het oppervlak openbare ruimte voor speelvoorzieningen. Voor andere doelgroepen bestaat deze normering niet, terwijl gebruik en beleving van het groen voor een ieder belangrijk is. Met name voor ouderen.

Ridderkerk heeft vergeleken met het landelijk gemiddelde een relatief groot percentage aan ouderen (24.1%). In 2030 is dit percentage 27,2%. In 2040 zal 28,3% van de bevolking 65 jaar of ouder zijn (CBS).

Er zal in de openbare ruimte meer rekening gehouden moeten worden gehouden met de mobiliteitseisen en -wensen van ouderen. In het kader van gezondheid en leefbaarheid

betekent dit dat de inrichting van de openbare ruimte zodanig moet zijn dat ook deze doelgroep het groen kan blijven gebruiken en bereiken.

Voldoen aan Bewegrichtlijnen 2016

Per gemeente, volwassenen van 19 jaar en ouder

Percentage

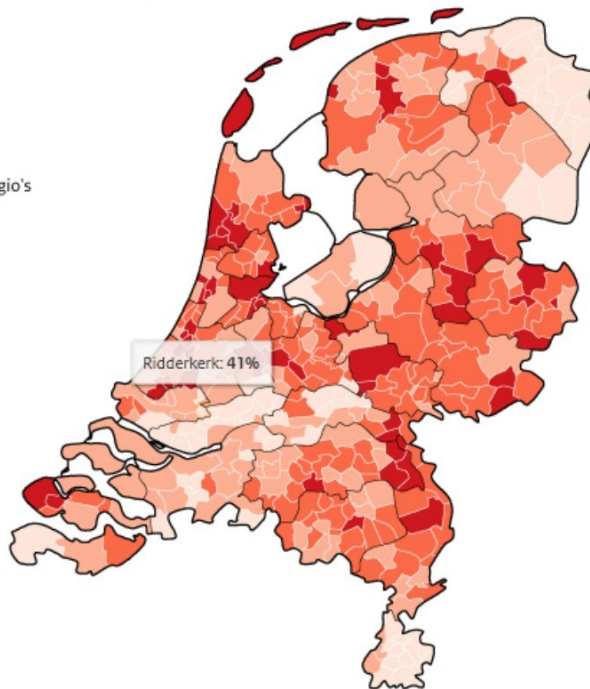
36 - 46

46 - 51

51 - 56

56 - 67

— GGD-regio's

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 GGD'en, CBS en RIVM

Ambitie

De gemeente Ridderkerk wil inzetten op goed toegankelijk en bruikbaar groen voor haar bewoners. Hierbij zal specifieke aandacht uitgaan naar inrichting van het groen voor ouderen.

Commented : Als je dit weghaalt dan kan het nog steeds toch?

We zetten in op een toename van biomassa, zodat de luchtkwaliteit verbetert.

We maken groen toegankelijker en bruikbaar voor iedereen. Dit betekent ondermeer voldoende groene speelplekken voor de jeugd en meer gebruiksgroen (eetbaar groen, groen voor vogels), verkoelend groen voor ouderen in de buurt en goed toegankelijke en verbonden recreatiegebieden (uitjes en ommetjes).

We gaan het belang van bruikbaar groen uitdragen bij scholen, bewoners en ondernemers.

In het kader van het stimuleren van gezond gedrag wil de gemeente inzetten op meer eetbaar groen in de openbare ruimte. Dit zorgt voor verbinding met de natuur, een extra reden om naar buiten te gaan en gezonder eten.

2.5. Visie: klimaat en groen

Volgens de klimaatclassificatie van Köppen hebben we in Nederland een gematigd zeeklimaat. Een gematigd zeeklimaat houdt in dat er sprake is van relatief milde winters en milde zomers waarbij er gedurende het hele jaar neerslag valt. Het klimaat in Nederland wordt, vanwege de overwegend zuidwestelijke windrichting, bepaald door de Noordzee.

Ondanks dat wij in Nederland denken dat het vaak regent, valt er maar 7% van de tijd neerslag. Totaal zo'n 700-800mm per jaar.

Ontwikkelingen / trends

Door de opwarming van de aarde verandert het klimaat in Nederland. We krijgen te maken met zachtere winters en warmere zomers. De neerslag neemt toe maar niet heel veel. Vooral verandert de verdeling van de neerslag. Het wordt natter in het voorjaar, najaar en de winter. De zomers worden juist droger en heter. Daarbij zijn buien extremer en is er meer kans op stormen.

Effecten zijn ondermeer:

- Veranderende natuur. Soorten uit warmere gebieden voelen zich steeds meer thuis in Nederland
- Afname biodiversiteit: soorten die zich niet kunnen aanpassen verdwijnen
- Meer water in de openbare ruimte. Extreme buien zorgen er voor dat het water niet snel genoeg weg kan en mogelijk schade veroorzaakt.
- Gezondheidsklachten. Periodes van hitte hebben direct effect op het welbehagen en soms ook op de gezondheid. Hitte versterkt het effect van smog op de luchtwegen.
- Verdroging. De zomers kennen langere periodes van droogte waardoor veel planten en bomen dood gaan. Bewoners gebruiken meer kostbaar drinkwater om de tuinen te sproeien.

Het exacte verloop van de klimaatverandering is niet te voorspellen. Wel gaat het nu sneller dan we gewend zijn. Door de fysieke leefomgeving klimaatbestendig in te richten kan de kans op schade worden verkleind.

In het Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie hebben het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de gezamenlijk de volgende ambitie vastgelegd:

- 2020: Waterrobuust en klimaatbestendig *handelen*
- 2050: Waterrobuust en klimaatbestendig *zijn*

Uit de Klimaatscan Light die is uitgevoerd voor de gemeente Ridderkerk is gebleken dat op dit moment een aanzienlijk deel van Ridderkerk als risicogebied aangemerkt kan worden voor zowel wateroverlast als hittestress.

Hittestress is een bedreiging voor de gezondheid van de inwoners en geeft de gemeente reden om vanuit haar zorgplicht te zoeken naar het verlagen van risico's.

[kaartjes]

Groen

Klimaatverandering heeft een direct effect op groen en tegelijkertijd kan groen bijdragen aan een goede adaptatie. Dat lijkt een contradictio in terminus maar is het niet.

Het huidige bomenbestand is niet bewust gekozen op basis van adaptiviteit. Dat zal moeten veranderen. We zullen op de eerste plaats moeten zorgen dat groen bestand is tegen extremere weersinvloeden. Dat betekent dat we soorten moeten kiezen die een tijdje natte voeten kunnen houden en tegelijkertijd bestand zijn tegen langere perioden van hitte. Het groen moet eerst zelf adaptief zijn.

Daarnaast zullen we groene gebieden zo moeten inrichten dat deze de leefomgeving adaptief maken.

- Een goede opvang van water zorgt voor minder natte voeten.
 - o Door toepassen van wadi's in de openbare ruimte
 - o Door het oppervlakkig afvoeren van regenwater wat op daken valt
- Kwalitatief (lees: robuust en toekomstbestendig) groen kan een bijdrage leveren aan de opvang van water en verkoeling van de stedelijke omgeving.
- Oppervlakte water lokaal infiltreren door het doorlatend maken van verharde openbare ruimte zorgt voor snel afvoeren van piekbuien en minder droogte in de zomer.

Ambitie

De gemeente Ridderkerk conformeert zich aan de ambitie van het Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Een groene omgeving is essentieel voor het slagen van deze ambitie.

Klimaatbestendigheid wordt uitgangspunt bij elke ruimtelijke ontwikkeling

De soortkeuze wordt bepaald op basis van robuustheid en toekomstbestendigheid

2.6. Visie: energietransitie en groen

De gemeente Ridderkerk streeft er naar om in 2050 geheel CO₂ neutraal te zijn. Hiervoor werkt zij in de regio samen met 23 andere gemeentes in het Klimaatverbond. In 2021 moet de Transitievisie Warmte gereed zijn. Hierin staat aangegeven wat voor Ridderkerk de meest wenselijke manier is om uiteindelijk geheel aardgasvrij te kunnen zijn. Het college van B&W zet hierbij in op het op termijn realiseren van een grootschalig netwerk met restwarmte.

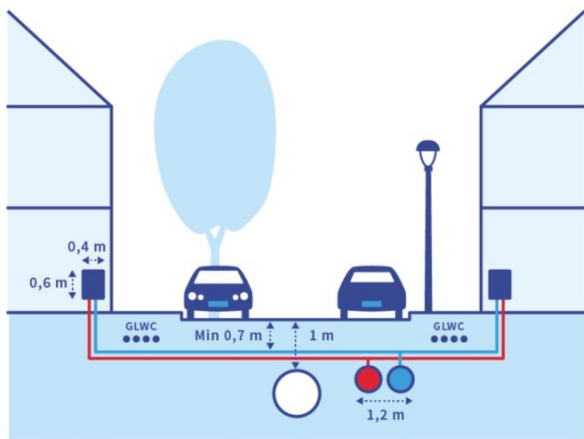
Voor duurzame energie zet het college verder in op zonnepanelen op daken.

Nadruk bij de energietransitie ligt op het behouden van de kwaliteit van de buitenruimte; geen windmolens in de groene randen en beperkte zonneweides.

Warmtenet

De aanleg van een warmtenet is van invloed op de ondergrond maar ook op de bovengrond. De oude gasleidingen zullen op termijn verdwijnen en nieuwe leidingen zullen moeten worden aangelegd.

Restwarmteleidingen zijn van een andere orde dan gasleidingen. In het straatprofiel moet rekening gehouden worden met een benodigde breedte van minimaal 1,2 meter onder de straat, ter voorkoming van beïnvloeding van waterleidingen en elektra.

GLWC: gas, licht, water, communicatie.

Om de 150 tot 200 meter zijn in het warmtenet expansielussen nodig om de krimp en rek van de leidingen op te vangen. Hiervoor is een ruimte nodig van ca. 5x5 meter in de ondergrond.

Voor het inpassen van het hoofdwarmtenet zijn veel grotere ruimtes nodig.

Voor elke warmtenet geldt dat er rekening moet worden gehouden met bomen en boomwortels. Er wordt meestal een boomvrije ruimte aangehouden van 2 meter uit de zijkant van de leiding voor kleine bomen en struiken en 3.5 m voor grote bomen.

Zonnepanelen

Ambitie

De gemeente Ridderkerk onderschrijft het belang van een duurzame gemeente en is hard op weg om de doelstellingen voor 2050 te realiseren. De energietransitie moet daarentegen plaatsvinden met afweging van alle belangen. Niet elke nieuwe vorm van energie is in elke straat geschikt. We willen zorgen dat energietransitie niet ten koste gaat van de leefbaarheid of identiteit van een plek.

Groen en bomen spelen hierin een cruciale rol.

We zien wijzigingen in de ondergrondse infrastructuur (bijv. als gevolg van energietransitie) als kans om het openbaar groen in de gemeente te verbeteren.

Voor de projectie van (toekomstige) bomen zal nadrukkelijk de keus voor locatie en of omvang erop moeten zijn gericht de opbrengst van zonnepanelen waar mogelijk optimaal te faciliteren.

Bij de ontwikkeling van energielandschappen zorgen we voor een goede landschappelijke inpassingen en combineren we zoveel als mogelijk groene functies (groen en recreatie).

2.7. Visie: economie en groen

Groen is van grote waarde. Het belang is vanuit de diverse thema's reeds benoemd. Groen draagt bij aan gezondheid en welzijn. Maar groen heeft ook directe economische waarde.

Een groene woonomgeving heeft een directe invloed op de waarde van de woning. Groen draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven. Groen in en om de werkvloer zorgt voor een hogere productiviteit. Een comfortabel en aantrekkelijk winkelcentrum zorgt voor hogere omzetten.

Ontwikkelingen / trends

Ridderkerk is onderdeel van een dynamische omgeving waar de kwaliteit van groen en landschap onder druk staan. Binnenstedelijke ontwikkelingen maar ook grote ontwikkelingen als Nieuw Reyerwaard en de transitie van landbouwgebieden vragen om een goed afwegingskader.

Het is belangrijk dat groen en natuur als instrument worden meegenomen om uitbreiding of functieverandering voor elkaar te krijgen.

Hierin moeten worden meegenomen dat het succes van een lokale economie afhankelijk is van het welzijn van zijn gebruikers.

In winkelcentra zijn dit met name de consumenten. In de toekomst maken ouderen een steeds groter onderdeel hiervan uit. De retail zal zich meer moeten richten op de behoeftes en consumptiepatronen van deze doelgroep.

Verwacht wordt dat zestigers en zeventigers van morgen meer gemeen met het consumptiepatroon van de huidige vijftigers. Verschil is hierbij dat de behoefte aan service en aandacht sterk toeneemt naarmate men ouder wordt. Dit geldt ook voor de behoefte aan luxe, comfort en gemak. De inrichting van de openbare ruimte zal zich ook hierop moeten aanpassen. Groen is hierbij een van de middelen.

Waardebepaling

De grote waarde van groen vraagt ook om een waardebepaling. In Ridderkerk is de waarde van groen niet vastgelegd. Wel wordt de waarde gegarandeerd vanuit het bestemmingsplan (functie) en deels vanuit de Groene Kaart (bomen zijn kapvergunningplichtig en herplantplichtig).

We willen beter omgaan met de waarde van groen.

Voor bomen is een meetbare herplantwaarde wenselijk.

Voor de inrichting/herontwikkeling van groene gebieden kan dit met het toepassen van een kosten-batenanalyse van groen. Bijvoorbeeld door middel van TEEB (teebgemeente.nl)

Het kwantificeren van het groene kapitaal kan vervolgens als input dienen bij het bepalen van de ambities in een project middels bijv. BREAAAM.

Het vergroenen van winkelcentra en bedrijventerreinen stimuleren bij ondernemers om de aantrekkelijkheid en het comfort te verhogen.

We investeren in het vergroenen van de openbare ruimte op industrieterreinen en winkelcentra.

De inclusieve waarde van groen wordt een belangrijk uitgangspunt bij (her)ontwikkeling van gebieden

Deel 3 – wat gaan we doen (uitwerking naar deelgebieden)

3.1. Grote groengebieden

Groenkwaliteit

De grote groengebieden van Ridderkerk vormen tezamen een 'groene kraag' rondom het gehele stedelijke gebied. Deze groene kraag is op regionale schaal een belangrijke recreatieve en ecologische verbinding tussen de Hoeksche Waard en het groene hart. Voor Ridderkerk zelf vormt het een belangrijke groene buffer tegen verstedelijking. De groene kraag bestaat enerzijds uit parkgebieden: het Oosterpark, Reyerpark, Donckse Bos en Donckse velden, de Gorzen, de Grienden en het Waalbos en anderzijds uit landschap met agrarische functies..

Vanuit de omgevingsvisie is als opgave voor deze groengebieden meegegeven:

- Het verbeteren van de verbindingen tussen de gebieden en beter aansluiten met de groenstructuren in de gemeente
- Het beter bereikbaar en herkenbaar maken van de groengebieden (differentiatie)

De groene kraag van Ridderkerk is in vele opzichten van groot belang voor de leefbaarheid van de gemeente. In alle beleidsstukken van de afgelopen decennia is het belang hiervan benadrukt en zijn ambities vastgelegd. Toch heeft dit nog niet geleid tot een integrale samenhangende aanpak waarbij verder inhoud is gegeven aan de thema's als 'bereikbaarheid', 'biodiversiteit', 'verbinden' of 'klimaat'.

Daarbij is er de complicerende factor dat er naast een diversiteit aan gebruikers/eigenaren, meerdere beheerders actief zijn binnen de 'groene kraag'. Doelen zijn dan ook niet altijd hetzelfde.

Wensen van bewoners en belanghebbenden

Wat moet er gebeuren?

Ontwikkelingen kunnen opeens hard gaan. Zeker in een gebied waar de stedelijke druk erg groot is, zoals Ridderkerk. Voorkomen moet worden dat kansen over het hoofd worden gezien omdat vanuit een enkel belang besluiten worden genomen.

De grote betekenis van de groene kraag voor de gemeente Ridderkerk vraagt om een integrale visie met duidelijke doelen voor de lange termijn;

1. Welk raamwerk gaan we maken om ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen sturen?
2. Welke ambitie hebben we ten aanzien van biodiversiteit en klimaat?

Dit vraagt om een brede (intercollegiale) maar ook om een verdiepende (integrale) aanpak.

Uitgangspunten

Gevarieerde beplanting

Een gevarieerd en streekgebonden aanbod van bomen, struiken en planten moet het uitgangspunt zijn voor alle toekomstige beplanting. Het zorgt voor veel meer biodiversiteit, een adaptievere en robuustere bomenbestand, het versterkt de relatie van de bewoners met hun omgeving.

[Gevarieerd en streekgebonden aanbod van bomen, struiken en planten]

Eetbaar landschap

Met name in de grote groengebieden is er ruimte voor voedsel. Voor vogels maar ook voor de recreant. De gemeente wil naast meer gevarieerde beplanting ook meer soorten die kunnen voorzien in eetbare vruchten en noten.

[Inzetten op eten uit de natuur]

Samenhang in landschap, variatie in beleving

Een krachtige buffer tegen verstedelijking en een veerkrachtig groengebied vraagt om samenhang. Daarbinnen moet worden gezocht naar variatie in aanbod van functies en beleving.

Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor cultuurhistorie. Op veel plaatsen zijn sporen uit het verleden te vinden. Deze vertellen het verhaal van de woonomgeving en zijn bepalend voor de identiteit van de omgeving en daarmee van invloed op de relatie van de bewoners met hun leefomgeving.

Groene zones als klimaatbuffer

Groen kraag als raamwerk voor nieuwe functies

Uitvoering

Pilot De Nes

Het door de gemeente aangekochte akkerland De Nes is bij uitstek geschikt om in te richten met een diversiteit aan gevarieerde bomensoorten, struiken etc. die bijdragen aan het verbeteren van de biodiversiteit. Voor De Nes zijn geen specifieke doelen benoemd ten aanzien van biodiversiteit. De Nes kan fungeren als proeftuin maar ook als voorbeeldproject om tot een hogere kwaliteit aan groen te komen. Hiervoor heeft het de voorkeur dat de gemeente zelf het beheer in handen heeft.

Integrale visie 'Groene Kraag'

Visie biodiversiteit

Op goede keuzes te kunnen maken voor biodiversiteit is het belangrijk inzichtelijk te hebben wat kansen zijn en waar op ingezet moet worden. Er moet in kaart worden gebracht wat de doelen zijn voor biodiversiteit voor Ridderkerk als totaal en hoe biodiversiteit als samenhangend pakket van maatregelen kan worden verbeterd.

3.2. Groene verbindingen – lobben en dijken

Groenkwaliteit

De dijken en groene lobben van Ridderkerk vormen tezamen de binnenstedelijke hoofdgroenstructuur. Deze zijn dan ook opgenomen op de Groene Kaart.

De dijken zijn van oudsher de structuurdragers van het landschap en nu grotendeels opgenomen in het stedelijk gebied van Ridderkerk. Binnen Ridderkerk is onderscheid te maken in de rivierdijken (de Oostmolendijk, Middenmolendijk, Westmolendijk en Ringdijk), de polderdijk (Langendijk) en de dijk op de oeverwal van de Waal (Pruimendijk).

Van de dijken hebben de Ringdijk ten noorden van Slikkerveer en de Oostmolendijk nog een waterkerende functie. Dat is de reden dat deze dan ook onbeplant zijn.

De overige dijken kenmerken zich door een beplanting van essen, esdoorns of lindes. De bermen worden hoofdzakelijk extensief beheerd.

De groene lobben zijn de langgerekte groen-blauwe gemeentesparken van Ridderkerk en vormen een belangrijke verbinding van de woongebieden met het buitengebied. Op een aantal plaatsen valt de hoofdgroenstructuur samen met de hoofdontsluitingswegen van Ridderkerk, zoals bij de Vlietlaan en de Vondellaan.

De groene lobben worden op veel plaatsen intensief beheerd. De soortkeuze van de onderbeplanting is vrij monotoon en gaat vrij abrupt over in gazon.

[monotone beplanting en strakke overgangen in huidige situatie lobben]

Wat willen de bewoners?

Vanuit de hoofdgroenstructuur en de gehouden digitale enquête blijkt de behoefte aan groene verbindingen.

Voor wat betreft bomen wordt aangegeven te zorgen voor diversiteit van boomsoorten en leeftijd en bomen die geen overlast geven c.q. bomen die niet gekenmerkt worden door ziektes (lepenziekte, kastanjabloedingsziekte)

Het onderhoud van het groen is voor de inwoners heel belangrijk. Hierbij gaat het vooral over aandacht voor het onderhoud en niet zo zeer over de wijze van beheer. Over het algemeen willen bewoners groen wat prettig is om naar te kijken, niet te veel rommel geeft en geen ziektes of allergieën veroorzaakt.

Veel reacties zijn ontvangen over het onderhoud van het groen. Ten tijde van de lancering van de enquête was sprake van een groeipiek en overgang andere werkwijze, onderhoud op basis beeldkwaliteit naar onderhoud op frequentie

Wat moet er gebeuren?

De hoofdgroenstructuur is bij uitstek geschikt als aaneengesloten netwerk van ecologische corridors.

De bermen van de dijken en groenblauwe zones in de wijken kunnen fungeren als bijen-, vogel- en vlinderlinten, grote boomstructuren als nestplaatsen en stepping stones, inheems bosplantsoen langs hoofdwegen als schuilplaats voor kleine zoogdieren.

[Hoofdgroenstructuur als vogel- en vlindertuinen]

De hoofdgroenstructuur staat bovendien in directe verbinding met het buitengebied. Het is belangrijk dat deze gebieden voor bewoners snel en goed toegankelijk zijn. De inrichting van de hoofdgroenstructuur bepaalt daarbij in grote mate de groenbeleving van de bewoners; hier is ruimte voor grote bomen en ruimte voor grote vlakken aan groen.

Uitgangspunten

Gevarieerde beplanting

Een gevarieerd en streekgebonden aanbod van bomen en planten moet het uitgangspunt zijn voor alle toekomstige beplanting. Het zorgt voor veel meer biodiversiteit, een adaptiever en robuuster bomenbestand, het versterkt de relatie van de bewoners met hun omgeving..

Herplant/compensatie

Bij vervanging van bomen dient het compensatieschema te worden gevolgd. Uitgangspunt is dat elke boom wordt gecompenseerd, dat de biomassa (bladoppervlak) op termijn toeneemt en goed wordt gekeken naar de meerwaarde die herplant kan opleveren.

Bewoners betrekken

Wil je letterlijk en figuurlijk verbinden dan is het betrekken van bewoners essentieel.

Cultuurhistorische waarden behouden

Hoofdgroenstructuur als klimaatbuffer

Duurzaam raamwerk

In de hoofdgroenstructuur zijn geen andere ontwikkelingen toegestaan dan het in standhouden c.q. verbeteren van de kwaliteit van het groen.

Energietransitie

Projecten in het kader van energietransitie mogen geen effect hebben op de kwaliteit en kwantiteit van de bomen in de binnenstedelijke hoofdgroenstructuur

Uitvoering

Korte termijn:

Aanpassingen in beheer, gericht op versterken van het ecologisch netwerk

Wijkgericht werken aan transformatie

Bomen die een slechte vitaliteit vertonen worden nader geïnspecteerd op waarde (volgens compensatieschema).

Noodzakelijke kap van een boom resulteert in het vervangen van een duurzaam bestendige boom die op die plaats passend is in de gewenste structuur. (volgens compensatieschema)

Pilot Klimaatadaptief Bolnes-Zuid

Er wordt op dit moment onderzoek uitgevoerd naar mogelijke klimaatadaptieve maatregelen in Bolnes-Zuid. Specifiek wordt gekeken naar de mogelijkheden om regenwater af te voeren naar groengebieden. De uitkomst hiervan kan worden gebruikt om een concreet project op te starten.

3.3. Wijken

Groenkwaliteit

In vele wijken is het openbaar groen beperkt, zijn kleine eentonige groenvakken aanwezig en kunnen bomen vanwege gebrek aan ruimte niet tot wasdom komen.

[percentage matig groen per wijk]

Wat willen bewoners?

De enquête geeft onder andere op de vraag wanneer is er voldoende groen aan dat het voldoende is als er in iedere straat groen aanwezig is, gevarieerd groen, kleurrijk groen en met name groen dat belangrijk is voor de insecten, vlinders en bijen.

In de wijkbijeenkomsten werd aangegeven een vast percentage groen vast te stellen. Voor nieuw en her te ontwikkelen gebieden zou naast een percentage groen in de openbare ruimte eveneens een beperking opgenomen moeten worden van het bebouwd oppervlak en verhard terrein voor de uit te geven woonbestemmingen.

Bewoners maken zich druk om de argeloosheid van het beheer in de wijk; het gebrek aan specifieke aandacht (bijvoorbeeld bij nieuwe beplanting) en de onzorgvuldigheid waarmee het onderhoud gebeurt. Ze willen graag het gevoel dat het groen in hun straat er ook toe doet en niet een moetje is.

Bewoners genieten enorm van groen wat kleur geeft. Groen waar je blij van wordt is nu niet vanzelfsprekend maar zou het wel moeten zijn.

Wat moet er gebeuren?

Het bomenbestand in de wijken staat onder druk. Tegelijkertijd bepalen de bomen in grote mate de identiteit en de leefbaarheid van de wijk. Het is van groot belang de kwaliteit en de kwantiteit van het bomenbestand in de wijken te kunnen garanderen.

De toepassen van monotone onderbeplanting in de wijken zorgt weliswaar voor een verzorgd beeld maar is arm vanuit biodiversiteit. Vooral langgerekte structuren in de wijk zijn geschikt om de biodiversiteit te vergroten. Meer kleur is bovendien een wens van bewoners, en gaat goed samen met de behoefte aan meer biodiversiteit.

Veel nieuwe beplanting is nog kwetsbaar. Het is belangrijk dat er aandacht is voor het aanslaan van deze nieuwe beplanting.

Wat er precies en waar moet gebeuren is vaak nog niet duidelijk. Veel ontwikkelingen zijn nog onzeker. Des te belangrijker is het dat er initiatieven ontstaan. Vooral in woonwijken, met een grote diversiteit aan belangen, is het moeilijk als gemeente om altijd de goede snaar te

raken. De Omgevingswet gaat mogelijkheden bieden voor bewoners om zelf initiatieven te ontplooiën.

Een voorbeeld hiervan zijn de Leefstraten. Leefstraten zijn een vorm van placemaking waarbij initiatiefnemers laten zien wat de mogelijkheden zijn voor transformatie van een plek of gebied.

Uitgangspunten

Bij herstructurering van de openbare ruimte in woonwijken wordt de bestaande waarde van het groen van tevoren vastgelegd (vanuit compensatie) samen met de potentiële waarde. Dit ondermeer vanuit de ambitie klimaatdoel te zijn en de biodiversiteit te vergroten.

Inrichting van de openbare ruimte op basis van biodiversiteit en aantrekkelijkheid (meer kleur en variatie). Het beheer hierop aanpassen.

Een gevarieerd en streekgebonden aanbod van bomen en planten moet het uitgangspunt zijn voor alle toekomstige beplanting. Het zorgt voor veel meer biodiversiteit, een adaptievere en robuuster bomenbestand, het versterkt de relatie van de bewoners met hun omgeving.

Bij de herplant of aanplant van nieuwe bomen moet worden gestreefd naar een variatie van soorten op basis van bijvoorbeeld de 10-20-30 regel van Santamour

Uitgangspunt bij (her)inrichting is het plaatsen van bomen die een optimale groeiplaats hebben.

Grote bomen in een wijk staan maximaal 40 meter uit elkaar, als stepping stone voor oa. vogels

Ruimte bieden aan bewoners en stimuleren om met initiatieven te komen

Uitvoering

Gezamenlijk vaststellen van het Compensatieschema bomen en de daaraan gekoppelde werkwijze/aanpak.

Reconstructie Bomenbuurt

Het Sonnet

Vorig jaar is er een uitvraag gedaan onder bewoners of er plekken zijn in de openbare ruimte die ze onnodig versteend vinden, in het kader van Steenbreek. Een goede en haalbare suggestie is Het Sonnet. Hiervoor is een ontwerp gemaakt voor het meest extreme en groene scenario inclusief een raming. Dit project kan een mooie link leggen tussen gemeente en bewoners. We laten zien dat Steenbreek ook op eigen terrein goed mogelijk is en kan leiden tot een mooiere en betere buitenruimte.

Leefstraten als pilot

Bomen die een slechte vitaliteit vertonen worden nader geïnspecteerd op waarde (volgens compensatieschema).

Noodzakelijke kap van een boom resulteert in het vervangen van een duurzaam bestendige boom die op die plaats passend is in de gewenste structuur. (volgens compensatieschema)

3.4. Kloppend hart

Ridderkerk is een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven. De bereikbaarheid is uitstekend door de ligging aan de A15 en A16. Bovendien is er een grote diversiteit aan vestigingslocaties: op nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen, op aantrekkelijke bestaande bedrijventerreinen, in het compacte centrumgebied of de diverse winkelcentra.

Groenkwiteit bedrijventerrein

Ridderkerk kent meerdere bedrijventerreinen. Boelewerf, Cornelisland, Business knooppunt Ridderkerk, Donkersloot-Noord, Donkersloot-Zuid, Kastanjelaan, Nieuwe-Reijerwaard, De Groenenwaert en Veren Ambacht.

De bedrijventerrein kenmerken zich over het algemeen door brede toegangswegen voorzien van functionele en strak onderhouden beplanting, een overmaat aan verharding in de openbare ruimte en een groot oppervlak uitgegeven terrein.

Op het gros van de bedrijventerrein wordt de ecologische potentie op dit moment niet benut. De beplanting is vrij monotoon en kent harde overgangen tussen heesters en gazon. Daarbij komt dat het grote oppervlak aan verharding zorgt voor veel hittevorming in de zomer en wateroverlast bij piekbuien.

Groenkwiteit winkelcentra

Winkelhart, Dillenburgerplein, Het Vlietplein en De Werf

Wat willen de ondernemers?

Wat moet er gebeuren?

Bedrijventerreinen zijn bij uitstek geschikt om als groene verbinder of groene steppingstone te fungeren in een stedelijk gebied. Op de eerste plaats vormt de brede infrastructuur een perfecte basis voor kleurrijke bermen met een grote diversiteit aan beplanting. Daarnaast zijn de functioneel vormgegeven panden prima geschikt voor vergroening en is in de overmaat aan buitenruimte plaats voor aandacht voor flora en fauna en water(berging).

Vergroening zorgt bovendien voor een positieve uitstraling van de bedrijven zelf en is goed voor het welzijn van bezoekers en werknemers.

[aandacht voor biodiversiteit en welzijn op Hessenpoort in Zwolle]

Uitgangspunten

Uitvoering

De Gildenweg en de Industrieweg moeten worden opgenomen in de Hoofdgroenstructuur van de gemeente

Starten van een pilot vergroenen van bedrijfspanden en buitenruimte van bedrijven met behulp van bijvoorbeeld een vergroeningsfonds.

Starten van een pilot centrumvergroening met behulp van bijvoorbeeld een vergroeningsfonds.

3.5. Begraafplaatsen, scholen en sportterreinen

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

Begraafplaatsen, sportterrein en scholen zijn het groenkapitaal van een buurt

Ingezet wordt op een hoge biodiversiteit

Uitvoering

3.6. Restkavels

Groenkwaliteit

Wat willen bewoners?

Wat moet er gebeuren?

Uitgangspunten

Restkavels worden niet ontwikkeld voordat een kosten-batenanalyse vanuit groen is gedaan.

Restkavels tijdelijk inrichten

Restkavels zijn belangrijk voor flexibele ruimtelijke ontwikkeling en blijven in bezit van de gemeente

Uitvoering

Bijstellen van document restkavels op basis van kosten-baten analyse

Deel 4 – implementatie

Communicatie

Educatie

Pilotprojecten

*** Beheer en onderhoud **** opnemen per deelgebied

BEELD VERSUS FREQUENTIE

MAAIBEHEER

Ruwgras:

Huidig: 2 keer per jaar en afruimen. 1^e beurt direct na langste dag. 2^e beurt sept/ okt.

Nieuw: idem. 1^e fase 40-50% . Na 4 weken de rest.

2^e fase idem als eerst in periode eind september/ oktober

Bloemen/kruidentmengel en bollen

In woonwijken: bloemen/kruidentmengsel gecombineerd met bollen. Aanleg sept/oktober

Randwoonwijken: bloemen/kruidentmengsel

1 keer per jaar maaien. Sept/okt of deel overlaten.

Pilot Polder Het Zand; Vlietlaan/Molendijk

FASERING UITVOERING

HOOFDLIJNEN UITVOERINGSPLAN

-fasering aanpassen openbare ruimte

-acties betrokkenheid inwoners

(Actie Steenbreek – communicatie particulieren en Actie gratis boom.)

(Actief samenwerken met iedereen om te vergroenen)

VASTLEGGEN

OMGEVINGSVISIE

BESTEMMINGSPANNEN

Visie op Groen – vastleggen en verankeren – Checklist bij ontwikkelingen, bestemmingsplan? (nagaan bij collega's van Advies Ruimte en Projecten en Beheer).

(KLAD Hieronder uit de startnotitie van belangzijnde op te noemen onderdelen):

- Inventariseren
De kwantiteit en kwaliteit van het groen wordt hiervoor getoetst per wijk/gebied. De beleving van de inwoners over het groen en de wensen ten aanzien van het groen worden geïnventariseerd. Hieruit kunnen knelpunten zichtbaar worden.
- Analyseren
Het palet aan oplossingen die landelijk ter beschikking staat wordt per gebied/ wijk /bedrijventerrein omgezet in een pakket specifieke maatregelen.
- Opstellen visiekaart
Deze kaart benoemt aandachtsgebieden per wijk. De gebieden kenmerken zich door samenhang in de manier waarop de gewenste groene visie hier gerealiseerd kan worden.
- Opstellen plan
Een plan waarin de groen opgaven zijn voorzien aan de hand van de volgende thema's:
 - Vitaliteit bestaand openbaar groen
 - Vitaliteit bomen
 - Beoordeling hoofdgroenstructuur
 - Cultuurhistorische waardevolle landschappen Ridderkerk
 - Recreatieve gebieden
 - Beleving van het groen door de inwoners (Waarstaatjegemeente)
 - Behoud openbaar groen (beleid ten aanzien van snippergroen)
 - Behoud bomenbestand (kapvergunning in relatie herplantplicht)
 - Verbeteren biodiversiteit openbaar groen
 - Meer bomen
 - Meer groen
 - Actie Steenbreek
 - Groen(blauwe) schoolpleinen
 - Groen in relatie klimaatadaptatie
 - Groen in relatie luchtkwaliteit
 - Groen in relatie volksgezondheid
 - Groen in relatie energietransitie
 - Groen in relatie Landschapstafel
 - Groen in relatie gemeentelijke percelen, zoals restpercelen en gronden in gebruik door derden.

Bijlage x

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen